

บทเรียนที่

5

แหล่งเงินทุน

Basic Business

สาระการเรียนรู้

- 1 แหล่งเงินทุนสถาบัน
- 2 ความหมายและลักษณะของการลงทุน
- 3 การวางแผนทางการเงิน
- 4 ข้อพึงระวังในการดำเนินการทางการเงิน
- 5 การจัดการเงินสดและการจัดการสินทรัพย์สภาพคล่อง

Basic Business

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1 อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประเภทของแหล่งเงินทุนสถาบันได้ วิเคราะห์ลักษณะการลงทุนได้
- 2 วิเคราะห์ลักษณะการลงทุนและเปรียบเทียบข้อดี-ข้อจำกัดของแหล่งเงินทุนประเภทต่าง ๆ ได้
- 3 วางแผนทางการเงินและอธิบายข้อพึงระวังในการดำเนินการทางการเงินสำหรับธุรกิจได้
- 4 มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรักษาสິงแวดล้อม มีจรรยาบรรณ และคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจ

1.

แหล่งเงินทุนสถาบัน

1.1 ความหมายของเงินทุน

เงินทุน คือ ทรัพย์สินที่ใช้ดำเนินกิจการหรือการลงทุน เช่น เงินลงทุน (Investment Fund) เงินสด (Cash) เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) หรือทรัพย์สินรวมทั้งหมดของกิจการ (Total Assets) ทั้งนี้ เงินทุนสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1 เงินทุนระยะสั้น** ใช้สำหรับการดำเนินงานในระยะเวลาดำเนินการต่ำกว่า 1 ปี มักใช้เพื่อหมุนเวียนในกิจการ เช่น การซื้อวัตถุดิบ การจ่ายค่าจ้างพนักงาน หรือการชำระหนี้สินที่ครบกำหนด แหล่งเงินทุนระยะสั้น เช่น เครดิตการค้า เงินกู้ระยะสั้น จากธนาคาร วงเงินสินเชื่อหมุนเวียน ตราสารหนี้ระยะสั้น
- 2 เงินทุนระยะยาว** ใช้เพื่อการลงทุนหรือขยายธุรกิจในระยะเวลายาวนานกว่า 5 ปี มักใช้ในโครงการขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้างโรงงาน และการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ แหล่งเงินทุนระยะยาว เช่น หุ้นกู้ระยะยาว เงินกู้ระยะยาว จากธนาคาร และการร่วมลงทุนจากนักลงทุน

องค์กรธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนจากแหล่งที่มาต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แหล่งหลัก ดังนี้

- 1 **แหล่งเงินทุนภายในองค์กร** ได้แก่ เงินทุนที่เกิดจากการลงทุนของเจ้าของกิจการเอง กำไรสะสม และค่าเสื่อมราคา ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่ไม่ต้องพึ่งพาภายนอก
- 2 **แหล่งเงินทุนจากภายนอกองค์กร** ได้แก่ เงินทุนที่ได้จากการระดมทุน (เช่น การออกหุ้นหรือพันธบัตร) เงินกู้จากเจ้าหนี้ และเงินสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ โดยการให้ความช่วยเหลือในหลายด้าน เช่น การฝึกอบรม และการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงินและการลงทุน การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายธุรกิจ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างพันธมิตรทางการค้า รวมถึงการให้ข้อมูลและบริการทางธุรกิจที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเภทของธนาคารในประเทศไทย

1 **ธนาคารพาณิชย์** ให้บริการรับฝากเงินปล่อยสินเชื่อ โอนเงิน แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เช่น ธนาคารกรุงเทพ กสิกรไทย ไทยพาณิชย์ กรุงไทย กรุงศรีอยุธยา ทหารไทยธนชาติ

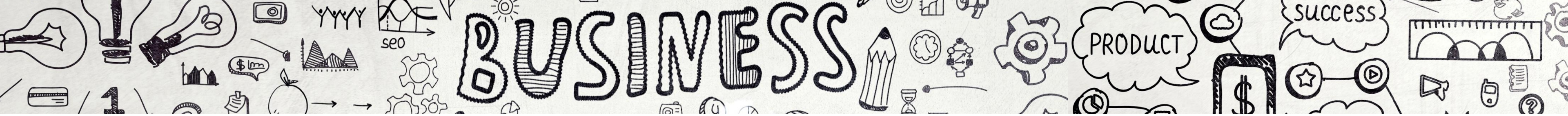

2 **ธนาคารเฉพาะกิจ** จัดตั้งโดยรัฐเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจ และสังคม เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

3 **ธนาคารกลาง** ควบคุมดูแลนโยบายการเงินของประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

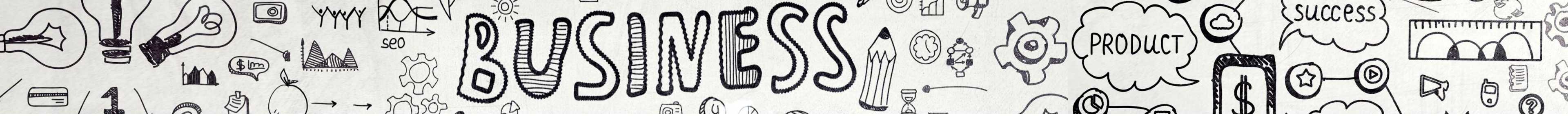

- **สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงินในประเทศไทย** สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงิน หมายถึง ธนาคารของรัฐที่สามารถให้บริการรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปและดำเนินกิจกรรมทางการเงินตามวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละสถาบัน โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ตัวอย่างสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงินซึ่งมีธนาคารรัฐวิสาหกิจ เช่น ธนาคารออมสิน (GSB) – ส่งเสริมการออมและให้สินเชื่อแก่ประชาชนทั่วไป ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (BAAC) – สนับสนุนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (iBank) – ให้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม

- **สหกรณ์ออมทรัพย์ (Savings Cooperatives)** สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่ให้บริการด้านการเงินแก่สมาชิก โดยรับฝากเงินและให้สินเชื่อแก่สมาชิกในเงื่อนไขที่เป็นธรรม มักพบในกลุ่มข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานเอกชน ตัวอย่างเช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ

- **บริษัทประกันภัย** แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. **บริษัทประกันชีวิต** ที่รับประกันต่อความสูญเสียหรือความเสียหายต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยบริษัทสัญญาว่าจะจ่ายชดเชยให้ผู้เอาประกันเมื่อมีการเสียชีวิตและอาจมีความคุ้มครองอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การประกันกรณีทุพพลภาพ การประกันกรณีสูญเสียอวัยวะ การประกันสุขภาพ
2. **บริษัทประกันวินาศภัย** แบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ การประกันอัคคีภัย การประกันรถยนต์ การประกันทางทะเล และขนส่ง และการประกันเบ็ดเตล็ด

- **กองทุนสำรองชีพ** เป็นกองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยลูกจ้างต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนส่วนหนึ่ง และนายจ้างส่งเงินสมทบอีกส่วนหนึ่ง กล่าวได้ว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการให้สวัสดิการแก่ลูกจ้างรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเงินกองทุนนี้จะถูกนำไปบริหารให้เกิดผลตอบแทนและนำมาเฉลี่ยให้กับสมาชิกกองทุนตามสัดส่วนที่แต่ละคนมีอยู่

- **บริษัทที่ให้สินเชื่อ** เป็นธุรกิจที่ไม่รับฝากเงินจากประชาชน แต่ให้กู้ยืมแก่ผู้ที่ต้องการเงินทุน เช่น บัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคล
- **บริษัทบริหารสินทรัพย์** เป็นกลไกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน ทำหน้าที่รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงิน เพื่อนำมาบริหารจัดการและจำหน่ายต่อไป เพื่อให้สถาบันการเงินทำหน้าที่ปล่อยสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

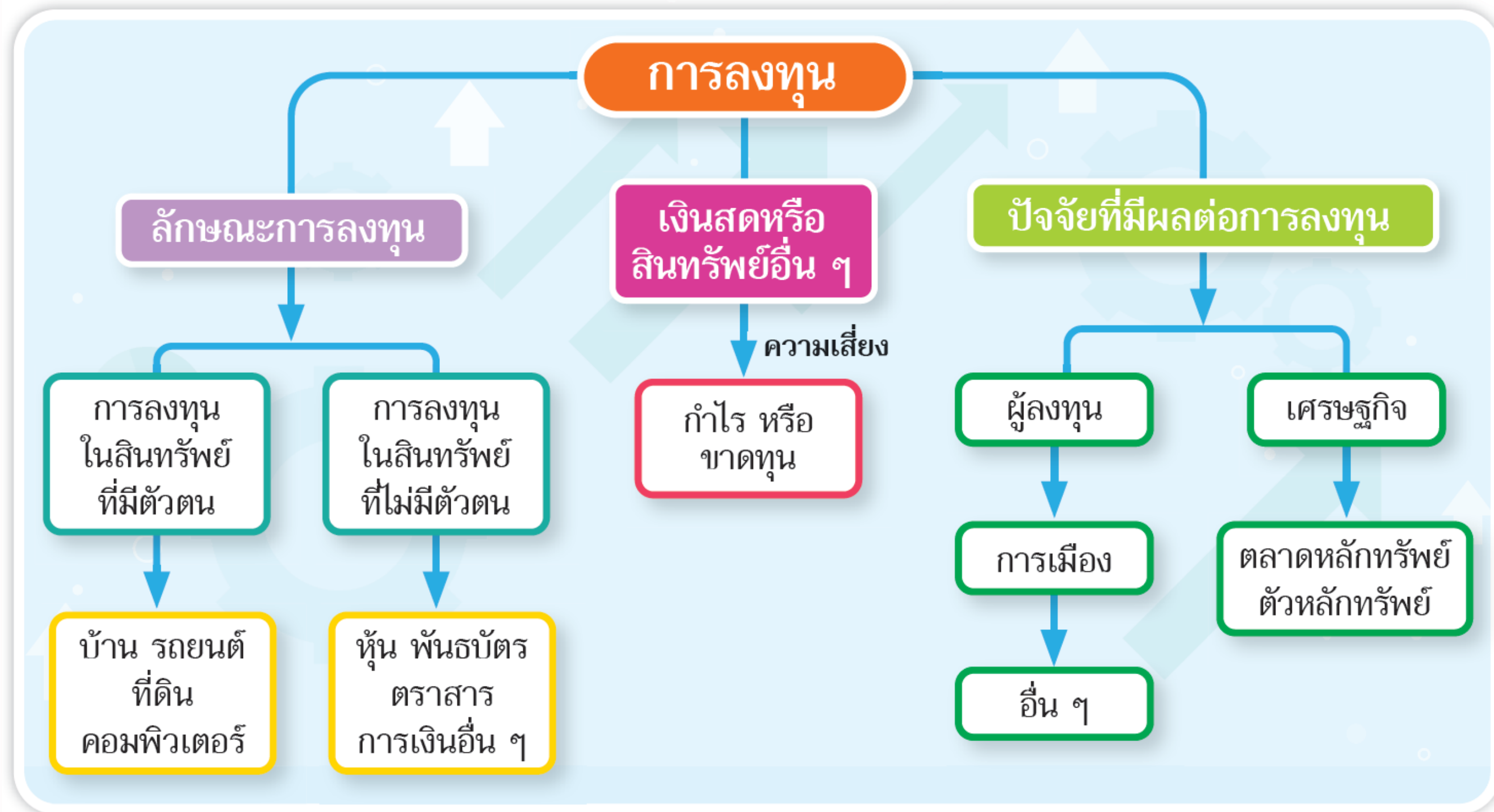
- **บริษัทหลักทรัพย์** เป็นสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เช่น การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนรวม การจัดการกองทุนส่วนบุคคล

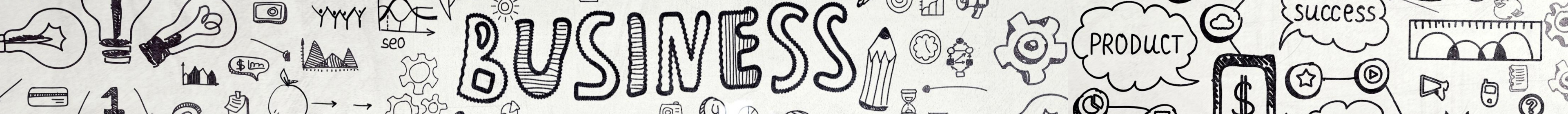
BUSINESS

2.

ความหมายและลักษณะของการลงทุน

การลงทุน หมายถึง การใช้ทรัพยากรในลักษณะต่าง ๆ โดยหวังจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมามากกว่าที่ลงทุนไปในอัตราที่พอใจภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม

2.1 ลักษณะการลงทุน

- 1 การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Tangible Investment) จะเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน เช่น การซื้อบ้าน ซื้อรถยนต์ ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ซื้อที่ดิน ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่ลงทุนเป็นเจ้าของไว้โดยตรงได้อย่างเต็มที่
- 2 การลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน (Intangible Investments) จะเห็นประโยชน์ได้ไม่ชัดเจน ส่วนการลงทุนในหุ้น พันธบัตร ตราสารการเงินอื่น ๆ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีสิทธิเรียกร้องและมีโอกาสได้รับผลตอบแทนจากการถือกรรมสิทธิ์ในตราสารไว้

2.2 การลงทุนทางการเงิน

การลงทุนทางการเงิน (Financial Investments) หมายถึง การที่ผู้ลงทุนนำเงินที่มีอยู่ไปซื้อหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้กับผู้ลงทุน โดยจะผ่านตลาดการเงิน มีวัตถุประสงค์เพื่อจะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย (Interest) เงินปันผล (Dividend) กำไรจากการซื้อขายหุ้น (Capital Gain) และสิทธิพิเศษอื่น ๆ

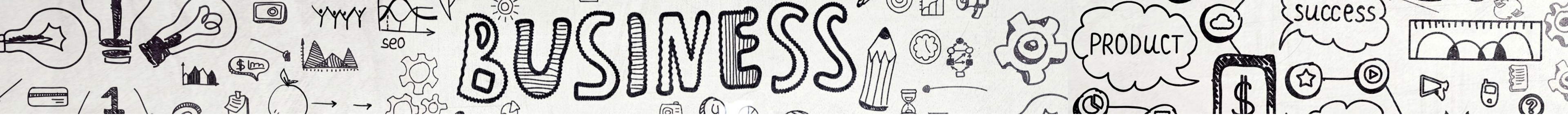

ผลตอบแทนจากการลงทุน

การลงทุนมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทน (Returns) และความเสี่ยง (Risks) สาเหตุของการลงทุนเนื่องจากคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ แต่บางครั้งไม่เป็นไปตามที่คาดหมายจึงต้องอยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนมีหลายรูปแบบ ได้แก่

- 1** รายได้ตามปกติ (Current Income) ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล ในกรณีที่บุคคลซื้อพันธบัตรหรือลงทุนในหุ้นต่าง ๆ ซึ่งเมื่อถึงกำหนดเวลาก็จะได้รับดอกเบี้ยหรือเงินปันผลตามที่ระบุไว้
- 2** กำไรจากการซื้อขายหุ้น (Capital Gains) ในกรณีหุ้นสามัญที่บุคคลลงทุนซื้อไว้ มีราคาสูงขึ้นเมื่อขายออกไปแล้วจะได้กำไร
- 3** ค่าเช่า (Rent) ในการลงทุนซื้อทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน บ้าน คอนโดมิเนียม ที่อยู่อาศัยอื่น ๆ เมื่อนำไปให้ผู้อื่นเช่าก็จะมีรายได้ค่าเช่า ซึ่งเป็นรายได้ที่กลับคืนมาสู่เจ้าของ

2.3 ข้อควรพิจารณาในการหาเงินทุน

- 1 **ต้นทุนของเงินทุน** คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินทุน เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
- 2 **ความเสี่ยงทางการเงิน** โดยทุกแหล่งเงินทุน มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน เช่น ความเสี่ยงจากหนี้สินที่หากกู้เงินมากเกินไป อาจมีปัญหาเรื่องสภาพคล่อง
- 3 **เงื่อนไขของเงินกู้** เช่น อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาผ่อนชำระ และหลักประกัน
- 4 **ผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเงิน** การใช้เงินกู้มากเกินไปอาจทำให้ธุรกิจมีภาระหนี้สูง

2.4 ประเภทและแหล่งในการจัดหาเงินทุน

1 **ทุนส่วนตัว** เป็นทุนที่ได้จากเจ้าของกิจการหรือนักลงทุนโดยไม่มีภาระหนี้สิน เช่น เงินลงทุนจากเจ้าของกิจการโดยใช้เงินส่วนตัว ลงทุน การออกหุ้นสามัญโดยขายหุ้นให้ผู้ลงทุน และการร่วมลงทุนจากนักลงทุนที่สนใจธุรกิจที่มีศักยภาพ

ข้อดี : ไม่มีภาระหนี้สิน ไม่ต้องชำระค่างวดดอกเบี้ย
ข้อเสีย : เจ้าของอาจเสียอำนาจควบคุมกิจการ

2 **ทุนจากหนี้สิน** เป็นการใช้จ่ายเงินกู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น เงินกู้จากธนาคาร หนี้กู้ และเงินกู้จากสถาบันการเงินอื่น ๆ

ข้อดี : เจ้าของยังคงควบคุมธุรกิจได้
ข้อเสีย : มีภาระดอกเบี้ย และต้องชำระค่างวดตามกำหนด

3 **ทุนสนับสนุนจากรัฐบาล** เป็นทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น เงินที่ไม่ต้องคืน เงินอุดหนุน สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

ข้อดี : ลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ
ข้อเสีย : มีข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตาม

3.

การวางแผนทางการเงิน

1 **ประเมินฐานะการเงิน** ก่อนที่จะทำแผนการเงินธุรกิจต้องเข้าใจสถานะทางการเงินของตนเองโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ เช่น

1. **งบกำไรขาดทุน** เพื่อดูว่าธุรกิจมีกำไรหรือขาดทุน
2. **งบดุล** เพื่อดูสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของธุรกิจ
3. **กระแสเงินสด** เพื่อดูว่าธุรกิจมีเงินสดเพียงพอสำหรับการดำเนินงานหรือไม่
4. **อัตราส่วนทางการเงิน** เช่น อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

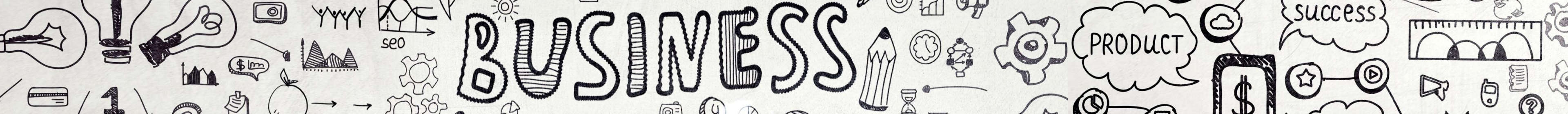
การประเมินฐานะทางการเงินจะช่วยให้ธุรกิจทราบว่าอยู่ในสถานะที่ดีหรือมีปัญหาด้านการเงินซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดแผนการเงินต่อไป

- 2 กำหนดเป้าหมาย** เมื่อเข้าใจสถานะทางการเงินของธุรกิจแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการบรรลุ ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้
- 1. ต้องมีความชัดเจนและมีความเป็นไปได้** เช่น เพิ่มกำไรสุทธิ 10% ภายใน 1 ปี
 - 2. ต้องมีกรอบเวลา** เช่น ลดต้นทุนการผลิตลง 10% ภายใน 6 เดือน
 - 3. ต้องสามารถวัดผลได้** เช่น เพิ่มกระแสเงินสดหมุนเวียนให้ถึง 5 ล้านบาท
 - 4. ตัวอย่างเป้าหมายทางการเงินที่ธุรกิจสามารถตั้งได้** เช่น การเพิ่มรายได้จากการขาย การลดต้นทุนการดำเนินงาน การขยายกิจการ การลดภาระหนี้สิน และการเพิ่มผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้น

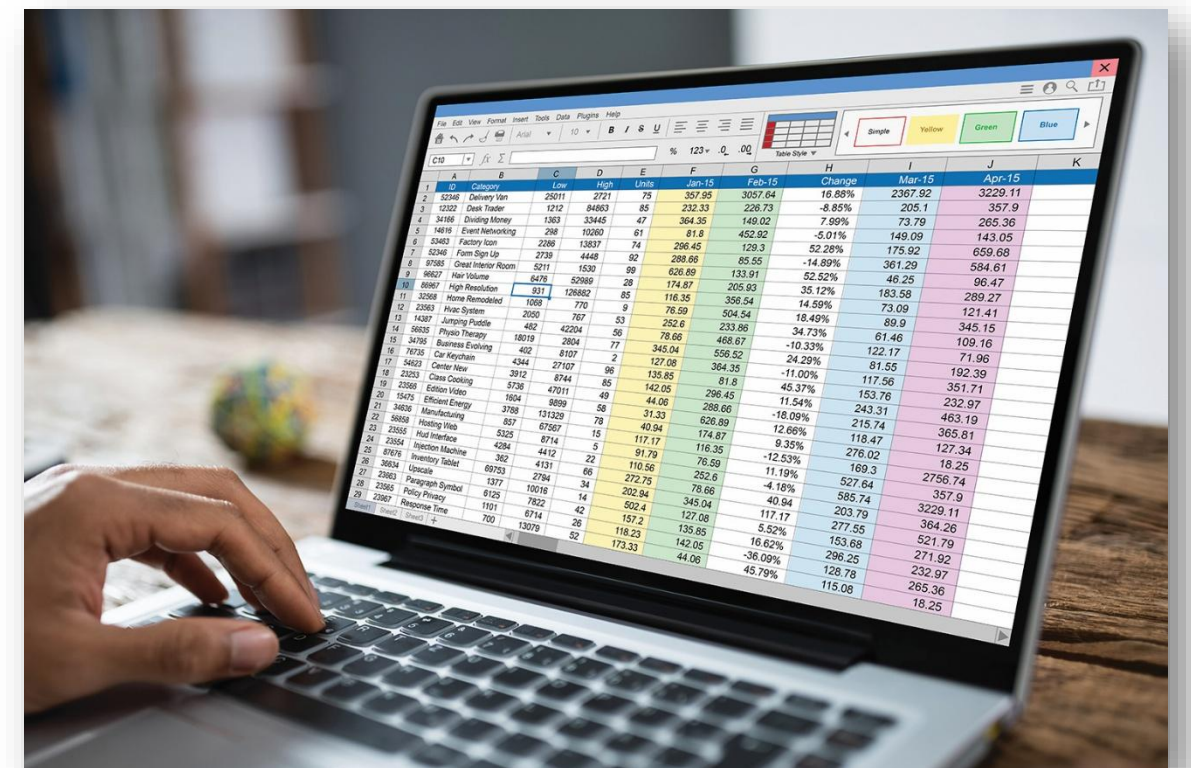

3 จัดทำแผนการเงิน เมื่อกำหนดเป้าหมายแล้ว ธุรกิจต้องจัดทำแผนการเงิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

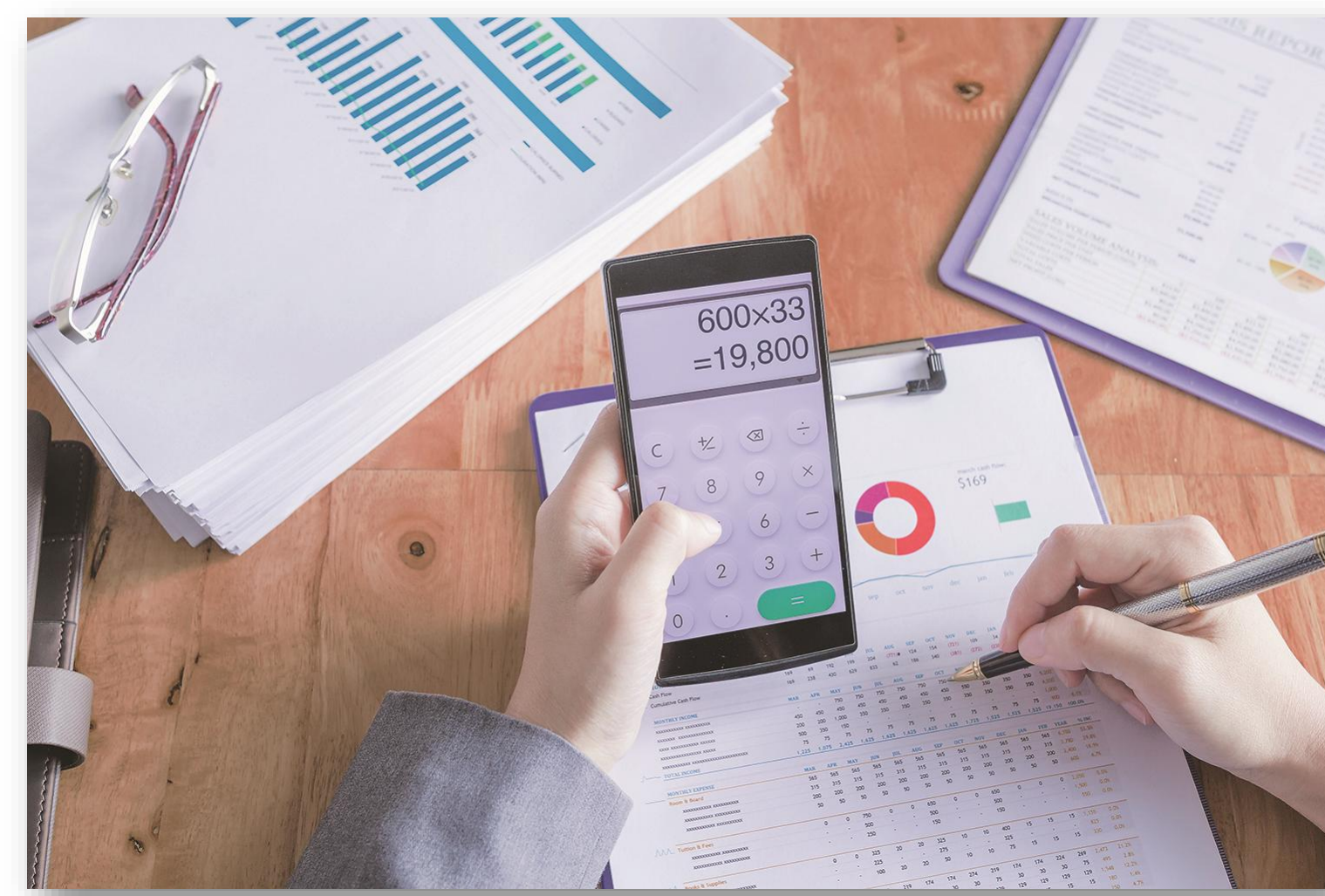
- 1. การจัดสรรงบประมาณ** เช่น วางแผนรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุนที่จำเป็น จัดลำดับความสำคัญของค่าใช้จ่าย
- 2. การบริหารกระแสเงินสด** เช่น วางแผนรายรับ-รายจ่ายเงินให้สมดุล ลดรอบเวลาการเรียกเก็บเงินจากลูกค้าบริหารหนี้สินให้เหมาะสม
- 3. การหาแหล่งเงินทุน** ตัดสินใจเลือกแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม (เงินกู้ หุ้น หรือกำไรสะสม) เปรียบเทียบต้นทุนและเงื่อนไขของแหล่งเงินทุนต่าง ๆ

4 การดำเนินการตามที่ได้วางไว้ หลังจากจัดทำแผนการเงินแล้ว ธุรกิจต้อง นำแผนไปปฏิบัติจริงและคอยควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน หรือใช้เครื่องมือบริหารการเงินเช่น ซอฟต์แวร์บัญชี เพื่อช่วยติดตามและวิเคราะห์การเงิน

5 การวัดผล ตรวจสอบ และปรับแผนตามสถานการณ์ แผนการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อสภาวะเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของตลาด มีการวัดผล โดยเปรียบเทียบผลลัพธ์ทางการเงินกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และวิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่างระหว่างแผนและผลลัพธ์จริง ตรวจสอบกระแสเงินสดและงบการเงินทุกไตรมาส โดยใช้ตัวชี้วัดทางการเงิน เช่น อัตรากำไรสุทธิและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และการปรับแผนตามสถานการณ์ เช่น หากยอดขายต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ อาจต้องลดต้นทุนหรือหาวิธีเพิ่มรายได้ หรือหากมีปัญหาสภาพคล่อง อาจต้องเจรจากับเจ้าหนี้หรือขอสินเชื่อเพิ่มเติม โดยต้องมีความยืดหยุ่นในการบริหารงบประมาณ และสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

4.

ข้อพึงระวังในการดำเนินการทางการเงิน

- 1 การขาดการวางแผนทางการเงินที่ดี** หากไม่มีแผนการเงินที่ชัดเจน อาจทำให้ใช้จ่ายเกินตัวและขาดเงินทุนหมุนเวียน การขาดเป้าหมายทางการเงินที่แน่นอนทำให้ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานได้
- 2 บริหารกระแสเงินสดผิดพลาด** หากบริหารกระแสเงินสดไม่ดี อาจทำให้ธุรกิจไม่มีเงินพอสำหรับค่าใช้จ่ายประจำ ควรหลีกเลี่ยงการพึ่งพารายรับจากลูกค้าเพียงไม่กี่รายเพื่อลดความเสี่ยงจากการไม่ได้รับชำระเงิน
- 3 การกู้ยืมเงินที่มากเกินไป** ทำให้เกิดภาระหนี้สิน เป็นการเพิ่มภาระดอกเบี้ยและทำให้ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ควรบริหารอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

5.

การจัดการเงินสดและการจัดการสินทรัพย์สภาพคล่อง

การบริหารเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น โดยต้องแน่ใจว่ามีเงินสดเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายและสามารถแปลงสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ง่ายเมื่อจำเป็น

การจัดการเงินสด เงินสดเป็นทรัพยากรที่สำคัญของธุรกิจ หากขาดเงินสดอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานแม้ว่าธุรกิจจะมีกำไร แต่ถ้าไม่มีเงินสดเพียงพอ ธุรกิจก็อาจล้มเหลวได้ จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่าธุรกิจมีรายรับมากกว่ารายจ่าย และวางแผนงบประมาณเพื่อให้แน่ใจว่าเงินสดเพียงพอ

สินทรัพย์สภาพคล่อง หมายถึง สินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย โดยไม่สูญเสียมูลค่า หรือสูญเสียมูลค่าน้อยที่สุด เช่น เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ หรือสินค้าคงคลัง การมีสภาพคล่องทางการเงินที่เพียงพอจะช่วยให้สามารถรับมือกับค่าใช้จ่ายฉุกเฉินได้และไม่ต้องพึ่งพาการกู้ยืมที่มีต้นทุนสูง

การจัดการเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่องที่ดีจะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นลดความเสี่ยงจากปัญหาทางการเงิน และมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

